

Amanda Sajadi
MRSG31

LUND
UNIVERSITY

Den afghanska kvinnan, en symbol?

En kritisk diskursanalys av Bush-administrationens användning av den afghanska kvinnan efter den 11 september 2001.

Student: Amanda Sajadi
Handledare: Rouzbeh Parsi & Björn Lundberg
Kurskod: MRSG31
Avdelningen för Mänskliga Rättigheter
Historiska Institutionen
Termin: Vårtermin 2018
Omfång: Antal ord (10000-15000)

Innehållsförteckning

1.0 Inledning	3
1.1 Problemformulering	5
1.2 Syfte och frågeställning	5
1.3 Material och avgränsningar	6
1.2.2 Primärmaterial	6
2.0 Teori och Metod	7
2.1 Teori	7
2.2 Metod	8
3.0 Tidigare forskning	11
4.0 Bakgrund	15
4.1 Kvinnor i Afghanistan	15
5.0 Analys	17
5.1 ADDRESS TO THE JOINT SESSION OF THE 107TH CONGRESS	17
5.1.2 THE WEEKLY ADDRESS DELIVERED BY THE FIRST LADY	20
5.1.3 REMARKS AT THE EISENHOWER EXECUTIVE OFFICE BUILDING	24
5.2 Analys 2	26
6.0 Diskussion och resultat	29
Källförteckning	31

Abstract:

Denna studie tillämpar Van Dijks kritiska diskursanalys på tre tal som hölls av George W. Bush, Laura Bush samt Collin Powell under år 2001 efter attackerna på World Trade Center. I och med att de i dessa tre tal hävdar att kriget mot terrorismen även är en kamp för de afghanska kvinnornas rättigheter, är det av relevans att tillämpa en kritisk diskursanalys för att identifiera relevanta retoriska figurer i dessa tal. Syftet med denna uppsats är att undersöka hur man använder sig av kvinnan under krig, huruvida hon framställs samt vilken roll hon erhåller under krigsförhållanden. Mer specifikt huruvida kvinnan används för rättfärdigandet av krig. De avgränsning som gjorts i denna studie är att fokus endast ligger på hur tre personer från Bush-administrationen utifrån endast tre tal, talade om den afghanska kvinnan under år 2001 - efter 9/11. Studiens frågeställning är hur använde samt porträtterade Bush-administrationen den afghanska kvinnan inom rättfärdigandet för krig mot Afghanistan?

Det teoretiska perspektiv som tillämpats på studiens primärmaterial är ett feministiskt perspektiv i krig av Laura Sjöberg. Den tidigare forskning som använts är verk som omfattar kön i krig och könsroller inom detta område, det finns även verk som innehåller specifik information om de Afghanska kvinnorna och Bush-administrationens retoriska användning av deras livssituation.

Det resultat som uppstått efter den undersökning som gjort inför denna studie är att Bush-administrationen genom dessa tre tal använde sig av den Afghanska kvinnan som ett alibi för att rättfärdiga det krig man ville föra i Afghanistan mot talibanerna, samt att den afghanska kvinnan gestaltades som ett offer, en skör karaktär i behov av beskydd.

Nyckelord: *Kön, Krig, USA-invasion, Afghanska kvinnor, Afghanistan, Terrorism, 9/11, Taliban.*

1.0 Inledning

Rättfärdigande av krig har under alla tider varit ett av de centrala inläggen inom den internationella politiken, och med tanke på den globalisering som kommit att utvecklas har även diskussionerna om huruvida krig kan rättfärdigas intensifierats. Krig är ett område som väcker starka känslor och reaktioner, detta just för att det omfattar säkerhet och specifikt existens. På grund av detta är det intressant att undersöka och granska hur stater trots internationella regleringar kring våldsföring och militära interventioner väljer att rättfärdiga krig, då detta berör grundläggande frågor om vad som egentligen utgör legitimt våld.¹

Krig är ett område där manliga respektive kvinnliga uppgifter särskiljs och uppstår och där könsroller konstrueras. Inom krig skiljer man på beskyddare/beskyddad, militär/civil etc. och kön används som en organiserande princip, vilket grundar sig i kulturella uppfattningar om hur män och kvinnor bör vara och hur de bör agera, hierarkier.²

Terrorattacken som skedde mot World Trade center i den amerikanska delstaten New York och staden New York City har kommit att definieras som en vändpunkt i historien.³ De två tvillingtornen som kollapsade kom att bli utmärkande för den amerikanska politiken och huruvida de uppfattade det internationella systemet. Terrorattackerna den 11:e september blottade statens sårbarhet och en akut oro över hemlandets säkerhet och ett bevarande av friheten väcktes.⁴ Det var efter dessa händelser som George W. Bush förklarade "kriget mot terrorismen" och kvinnorna som levde i Afghanistan, under styret av talibanen placerades i centrum av den amerikanska politiken.

Denna studie kommer att undersöka huruvida den afghanska kvinnan, som efter attackerna vid World Trade Center blev en central del av den amerikanska politiken, porträtterades och användes i denna diskurs. Studien kommer att utföras med hjälp av Van Dijks kritiska

---

¹ Aggestam, Karin (red.), *(O)rättfärdiga krig*, Studentlitteratur, Lund, 2004, s.11

² Höglund, Anna T., *Krig och kön: feministisk etik och den moraliska bedömningen av militärt våld = War and gender : feminist ethics and the moral judgement of military violence*, Acta Universitatis Upsaliensis, Diss. Uppsala : Univ., 2001, Uppsala, 2001, s.53-54

³ Ibid, s. 33-35

⁴ Aggestam, Karin (red.), *(O)rättfärdiga krig*, Studentlitteratur, Lund, 2004, s.130

diskursanalys som kommer att tillämpas på tre tal givna av tre ledande personer inom den amerikanska regeringen under denna period.

1.1 Problemformulering

Kön kan betraktas och är en organiserande princip inom samhällets alla områden, och därav även i krig. Denna organisering grundar sig i uppfattningen om vad män respektive kvinnor är kapabla till, och könsroller konstrueras utifrån uppfattningen om vilken roll mannen bör ha och vilken roll kvinnan bör ha. Kvinnan betraktas allmänt som en skör och omtänksam karaktär till skillnad från mannen. Krig är associerat med områden som maskulinitet och makt och kopplas därför till män, medan kvinnan som ovan nämnt betraktas som skör och omtänksam, en modersfigur. Genom att tilldela könen olika roller och huruvida man använder sig av dessa roller blir kön en organiserande princip inom krig. Det är av intresse att i denna studie undersöka hur man använder sig av ett rättfärdigande i en sådan maskulin diskurs genom att använda sig av kvinnan.

Med utgångspunkt i den tidigare forskningen samt det teoretiska perspektiv som valts för denna studie kommer jag att studera hur kvinnan betraktas och används i krig, specifikt hur just den afghanska kvinnan användes samt porträtterades av Bush-administrationen år 2001 med hjälp av tre tal från George W. Bush, Laura Bush samt Collin Powell.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka hur man använder sig av kvinnan under krig, huruvida hon framställs samt vilken roll hon erhåller under krigsförhållanden. Mer specifikt att undersöka och lyfta huruvida Bush-administrationen, som en relevant aktör i den USA-ledda invasionen i Afghanistan den 7 oktober 2001 använde sig samt porträtterade den afghanska kvinnan för att rättfärdiga kriget mot Afghanistan, eller kriget mot terrorismen. Den frågeställning som kommer att ligga till grund för denna studie samt besvaras som resultat för undersökningen är följande: Hur använde samt porträtterade Bush-administrationen den afghanska kvinnan inom rättfärdigandet för krig mot Afghanistan?

1.3 Material och avgränsningar

För att uppnå syftet för denna undersökning kommer jag att använda mig av litterära verk, samt artiklar som presenteras senare i detta arbete, men även av tre tal från USA:s dåvarande president George W. Bush, den förste damen Laura Bush och även ett tal från Collin Powell som under denna tid var landets utrikesminister.

Källorna jag har använt består av vetenskapliga publikationer i form av böcker och artiklar och är skrivna av forskare. Dessa vetenskapliga publikationer behandlar främst det tema som omfattar hur kön används under krig. Mer specifikt har jag valt att använda mig av de avsnitt i dessa publikationer som behandlar könsroller, specifikt kvinnans roll och användandet av henne under krigsförhållanden. Bevekelsegrunder till användandet av det valda materialet är främst på grund av dess relevans i relation till det ämne som valts för arbetet, men även då det är en viktig utgångspunkt för att kunna erhålla en djupare förståelse av det primärmaterial som skall analyseras. Genom att använda mig av material som behandlar en generell bild av kvinnans roll under krig samt mitt primärmaterial, har jag kunnat skildra hur dessa tre ledande personer talade och porträtterade den afghanska kvinnan under krig.

Sökningar för att finna material skedde inom databasen LUBsearch, en specialiserad sökmotor med ett index bestående av vetenskapliga verk och artiklar samt innehåll från ämnesdatabaser etc. Vidare gjordes även allmänna sökningar, specifikt vid sökning av primärmaterial.

För att finna det allra relevantaste av material användes dessa specifika centrala begrepp: *Kön, Krig, USA-invasion, Afghanska kvinnor, Afghanistan, Terrorism, 9/11, Taliban.*

1.2.2 Primärmaterial

Primärmaterial för detta arbete kommer att bestå av tre tal varav ett som hållits av USA:s dåvarande president, ett av den förste dam samt ett av utrikesministern. Valet av material för uppsatsen är av relevans för det ämne som valts, och vad som skall studeras för att uppnå

syftet men även av relevans för det teoretiska perspektiv som vidare kommer att presenteras i arbetet.

Dessa tal har skrivit samt används av dessa talare under samma tidsperiod, nämligen år 2001. Talarna tillhör även samma regering men även samma politiska administration, nämligen Bush-administrationen och talar i samma termer. Med hänsyn till dessa gemensamma nämnare var det av specifikt intresse att undersöka dem inför denna studie. I och med att jag valt att undersöka hur den afghanska kvinnan porträtteras samt används i dessa tal, är primärmaterialet även av relevans för det valda teoretiska perspektiv som belyser kvinnans roll under krig.

Under min undersökning, vid analys och granskning av mitt primärmaterial kommer jag att förhålla mig kritiskt till detta material, med hänsyn till att det skapats i särskilt syfte, under en särskilt period. Dessa tre tal som utgör primärmaterial har skapats inom ramarna för politiska och nationella intressen, samt relationer med andra länder som ligger till grund för dessa tre tal. Talarna vill föra fram en viss åsikt genom ett subjektivt ställningstagande, vilken tydligt identifieras med tanke på den kontext som dessa tal används samt skapats i. Därför är det viktigt att ställa sig kritisk till dessa talens innehåll.

2.0 Teori och Metod

2.1 Teori

Laura Sjöbergs feministiska perspektiv på krig som hon presenterar i boken *Gender, War and Conflict* är det teoretiska perspektiv som kommer att tillämpas på denna studie.

Sjöberg är professor i statsvetenskap och studerar krig ur ett feministiskt perspektiv. Hon centraliserar kvinnans roll under krig och konflikt och har i syfte att belysa den könsunderordning som konstrueras under krigsförhållanden. I detta verk menar Sjöberg att kön ses på tre vis – som en fundamental del inom det sociala, som ett uttryck för makt och som organiserande princip specifikt inom krig och politik.⁵

---

⁵ Sjöberg, Laura, *Gender, war and conflict*, Polity press, Cambridge, 2014, s.8.

Osynliggörandet av kvinnor under krig och konflikt är något som Sjoberg väljer att påpeka, hon menar att det har blivit ett normativt problem, en tanke om att kvinnan inte är en del av krig som grundar sig i antaganden om kvinnans förmåga och deras korrekta roll inom det sociala och politiska livet.⁶ Tillintetgörande av kvinnor inom krig menar hon innebär att kvinnor inte bär ansvaret att agera under utan ses snarare som de biologiska och sociala mödrarna, och blir en motivation till att föra krig. Kvinnan står alltså för det familjära ansvaret, och genom att motivera mannen till att kriga så verkar hon som den nationella, biologiska och sociala modern.⁷ Individer av kvinnligt kön betraktas som civilbefolkningen under krig, detta medför en bild att när kvinnor faller offer och drabbas så är det inhumant agerande. Det föregående, och hur man väljer placerar kvinnan i dennes roll under krig, menar Sjoberg beror på att de könsroller som finns under krig baseras på ideal-typiska förväntningar beroende på manligt och kvinnligt. Som en förlängning av påståendet att kvinnan ses som den biologiska och sociala modern, som Sjoberg tidigare valde att lyfta fram ses kvinnan även som skör och inkapabel till att skydda sig själv. Kvinnan är alltså den karaktär under krig som är i behov av hjälp.⁸

Detta teoretiska perspektiv är av relevans att använda då den kommer att hjälpa mig i min undersökning och analysering av mitt primärmaterial. I och med att detta teoretiska perspektiv redogör för könsroller under krig och specifikt det kvinnliga könet kommer denne att användas för att analysera mitt primärmaterial i diskussionsavsnittet. Detta kommer att göras genom att betrakta materialet i ljuset av detta perspektiv, för att förstå gestaltandet av kvinnan under perioder av krig och konflikt. Vidare är det teoretiska perspektivet även relevant för den metod som valt, då den lyfter fram maktförhållanden mellan könen - något som även är ett förekommande tema i Van Dijk kritiska diskursanalys.

2.2 Metod

För detta arbete och dess undersökning kommer jag att utgå ifrån en kritisk diskursanalys för att besvara min frågeställning och uppfylla det angivna syftet. Den kritiska diskursanalys som

---

⁶ Sjoberg, Laura, *Gender, war and conflict*, Polity press, Cambridge, 2014, s.14

⁷ Sjoberg, Laura, *Gender, war and conflict*, Polity press, Cambridge, 2014, s.32-33.

⁸ Sjoberg, Laura, *Gender, war and conflict*, Polity press, Cambridge, 2014, s.28-29

kommer att användas är Van Dijks kritiska diskursanalys då just denne fokuserar på maktförhållanden samt eliter och deras strategier att upprätthålla ojämlikhet.

Diskursbegreppet inom b.l.a. samhällsvetenskaperna menar att föreställningarna förutsätter ett språk som i sin tur organiserar vår sociala verklighet. Detta innebär att språket inte återger vår verklighet, utan snarare formar denne. Diskursanalysen studerar diskursiva relationer med språkliga uttryck, det är ett studium av samhällsfenomen med språket i fokus.

Diskursanalysen som metod relateras ofta till makt och olika varianter av maktordningar, detta för att det språkliga mönster som vi använder oss av sätter gränser för vårt tanke- och handlingssätt.⁹ Alltså uppfattas inte språk och dess användning som ett neutralt instrument inom diskursanalysen, utan användandet av språket ses som en social aktivitet och språket formas i en social kontext men har även en formande och konstituerande roll. Detta för att sociala fenomen så som identitet och relationer m.m. formas genom språket.¹⁰

Diskursanalysen är användbar till att studera makt och andra viktiga samhällsfenomen då vikten ligger vid språket, och i och med att det sätter gränser på vem eller vad som skall sägas så blir följden att diskurser handlar om makt, ett system där en viss kunskap anses vara legitim och andra förkastas.

Den kritiska diskursanalysen, även förkortad som CDA, bör betraktas som en egen inriktning inom diskursanalysen och det finns även ett antal olika varianter – däremot finns det en gemensam nämnare och det är nämligen att maktförhållanden och hegemoni framträder tydligt i dem alla.¹¹ Van Dijk menar i sin kritiska diskursanalys att det är av vikt att, för att kunna förstå diskursen måste vi först förstå sammanhanget eller kontexten. Med kontext menas ett urval av de relevanta diskursiva egenskaper i den kommunikativa situationen, med detta menas de omständigheter som kan inverka på sättet att tala. Vidare ingår det även i det diskursiva ramverket för denna kritiska diskursanalys att identifiera vilken genre som det är talan om, är det ett formellt tal och vad är det som ligger i grund till detta tal? Slutligen menar Van Dijk att det även är av vikt att beakta de kommunikativa handlingarna, för den ömsesidiga förståelsen och hur dessa språkanvändare talar till varandra och förstår varandras intentioner. Alltså inställningen till varandra och hur man uttrycker sin kunskap och

---

⁹ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s. 354

¹⁰ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s. 378

¹¹ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s.356.

erfarenheter och hur man anpassar sitt verbala beteende till mottagaren.¹² Det är även av vikt att beakta deltagarnas positioner i Van Dijks analys¹³, så som social eller politisk identitet.

Metoden kommer att användas för att undersöka och analysera det primärmaterial som angivits för denna studie. Denna metod är noga utvald och väl genomtänkt, med hänsyn till att den kritiska diskursanalysen och specifikt den av Van Dijk, fokuserar på maktstrukturer och diskursiva strategier för att upprätthålla en ojämlikhet är den av relevans att tillämpa. Genom att använda mig av metodens diskursiva ramverk - identifikation av kontexten, genre, de kommunikativa handlingarna för den sociala interaktionen samt deltagarnas positioner, kommer jag att analysera mitt primärmaterial steg för steg. Denna metod kommer hjälpa mig i min studie genom att identifiera de maktstrukturer och retoriska maktmedel som används vid perioder av krig och konflikt, särskilt gällande kvinnans roll under sådana förhållanden.

Analysen kommer att utföras genom dessa punkter som nedan presenteras:

- Identifikation av talets kontext – detta innebär att man identifierar omständigheter, sammanhang, plats, deltagare etc. alltså faktorer som kan inverka på sättet att tala eller skriva.
- Genre – vad är det för typ av tal det handlar om, vilka regler och konventioner föreligger talet och i vilket syfte används den.
- Identifiera de kommunikativa handlingar och reglerna som finns för den sociala interaktionen – Hur tilltalar de talande den andre parten?
- Deltagarnas positioner – här är det viktigt att beakta intersektionalitet, alltså relationer av över- och underordning.¹⁴

---

¹² Van Dijk, Teun A., *Society and Discourse [Elektronisk resurs] : How Social Contexts Influence Text and Talk*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009, s.1-8

¹³ Halldenius, Lena, Lathund i Van Dijks kritiska diskursanalys, https://liveatlund.lu.se/departments/HumanRightsStudies/MRSG31/MRSG31_2018VT_99_/1Manskligarattigheteriteorin/CourseDocuments/Lathund%20i%20van%20Dijks%20kritiska%20diskursanalys.pdf (senast hämtad 2018-05-04)

¹⁴ Halldenius, Lena, Lathund i Van Dijks kritiska diskursanalys, https://liveatlund.lu.se/departments/HumanRightsStudies/MRSG31/MRSG31_2018VT_-99_/1Manskligarattigheteriteorin/CourseDocuments/Lathund%20i%20van%20Dijks%20kritiska%20diskursanalys.pdf (senast hämtad 2018-05-21)

3.0 Tidigare forskning

Med hänsyn till att det valda ämnet för detta arbete är mycket specifikt inriktat på just tre stycken tal av specifikt ledande individer som riktar sig till just Afghanistan, är det av vikt att notera att det forskningsläge som föreligger för detta ämne inte är specifikt inriktat på specifikt Afghanistan. Den forskning som i större utsträckning utförts, som är av relevans för arbetets ämnesval då det är utgångspunkten, är krig och genus – dess relation och huruvida kön kan användas under krig. I detta urval i forskningsläget förekommer vetenskapliga verk, etablerade litterära verk, men även artiklar.

En skribent som jag frekvent använt mig av i detta avsnitt i arbetet är Anna T. Höglund, en etikforskare vid Uppsala Universitet. Två av de verk som skrivit är av relevans att använda som tidigare forskning. Den första av dessa verk är *Gender and the war on Terrorism - the justification of war in a post-9/11 perspective*, Boken analyserar det så kallade “War on terrorism” ur ett etiskt - men även ur ett genusperspektiv och lyfter fram hur man under denna tid, men även generellt, använder sig av olika argument och metoder för att rättfärdiga krig. Höglund skriver om hur genusordningen och konstruktionen av kön kan bli en del av krigsföringen. Mer specifikt skriver Höglund om hur de Afghanska kvinnorna användes som alibi för att rättfärdiga kriget i Afghanistan. Vidare skriver även Höglund om mediebilderna av två kvinnliga amerikanska soldater som tillfångatogs i Afghanistan under denna tid.¹⁵ Denna bok är av relevans att använda i mitt avsnitt om tidigare forskning då den undersöker samma fenomen som jag valt att undersöka i min uppsats, det är av intresse samt relevans att undersöka de slutsatser och den forskning som Höglund använt sig av. Jag kommer att använda mig av detta forskningsmaterial skrivet av Höglund för att undersöka de teoretiska utgångspunkterna, dvs. genus och etik. Mitt arbete är inte en förlängning av detta material, och jag kommer främst att använda mig av kapitel fyra i boken “Gender perspectives on the war on terrorism”.

Ytterligare verk som är av relevans att inkludera i forskningsläget för denna uppsats är en akademisk avhandling av Anna T. Höglund som skrevs för en teologie doktorsexamen.

Avhandlingen *Krig och Kön - feministisk etik och den moraliska bedömningen av militärt*

---

¹⁵ Höglund, Anna T., *Gender and the war on terrorism: the justification of war in a post-9/11 perspective*, Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet, Uppsala, 2010

våld har i syfte att göra en feministisk analys på teorier om militärt våld. Avhandlingen kombinerar konstruktiva synsätt av genus och moral, och analyserar argument för och emot militärt våld samt konstruktionen av genus i de teoretiska utgångspunkter som skribenten använt sig av.¹⁶ Avhandlingen är relevant för min uppsats då jag i bakgrunden av detta arbete vill belysa hur kön görs krig, alltså hur man ser på kvinnan respektive mannen och hur dessa könsroller används. Därav är denna avhandling relevant för att få en ökad förståelse i hur kön och det militära våldet kan påverka varandra, och vilken roll könsnormer spelar under tider av militärt våld.

Vid användning och bearbetning av dessa verk skrivna av Anna T. Höglund är det av vikt att beakta vilken roll denna skribent har i relation till det ämne som denne behandlar. Hur denne skribent förhåller sig till ämnet samt i vilket syfte verken skapats. Som ovan nämnts är Anna T. Höglund forskare inom etik vid Uppsala Universitet vilket kan ge intrycket att verket inte är vinklat på något vis, däremot är detta viktigt att ha i åtanke trots detta. Det är möjligt att individen forskar i det ämne som denne brinner för, eller vill lyfta fram sin forskning ur en positiv/negativ synvinkel och därför är det viktigt att alltid ha i åtanke att skribenten möjligen inte är neutral genom hela verkets gång. Höglunds verk har skrivits i forskningssyfte och är en del av det bredare forskningsläget som finns inom detta fält. Jag valde ut just dessa verk av Anna T. Höglund då de var relevanta för studien, de båda verken verkar inom det fält som jag valt att studera.

Vidare har jag även använt mig av antologin *(O)rättfärdigat krig*, som utgår från en flervetenskaplig ansats i historiska, teologiska och politiska diskurser som framställs av olika forskare i respektive ämnen. Redaktören av denna antologi, Karin Aggestam, är en forskare vid den statsvetenskapliga institutionen vid Lunds Universitet och de övriga författarna som deltagit med forskning i detta material är verksamma vid olika svenska universitet. Detta verk innehåller olika syn och perspektiv på krig som under alla tider varit ett inslag i både den nationella men även internationella politiken. Det fokuseras främst på militärt våld och behandlar även rättfärdigande, legitimering och etiska kriterier under sådana omständigheter. Vidare innehåller verket även analyser vad gäller krig, bland annat i USA.¹⁷ Denna antologi är relevant att använda för mitt arbete då jag kommer undersöka hur kvinnan används vid

---

¹⁶ Höglund, Anna T., *Krig och kön: feministisk etik och den moraliska bedömningen av militärt våld = War and gender : feminist ethics and the moral judgement of military violence*, Acta Universitatis Upsaliensis, Diss. Uppsala : Univ., 2001,Uppsala, 2001

¹⁷ Aggestam, Karin (red.), *(O)rättfärdiga krig*, Studentlitteratur, Lund, 2004

krigsföring, materialet som finns i denna bok skriver inte specifikt om det händelseförlopp som jag valt att analysera, däremot bearbetar den rättfärdigandet av krig ur ett genusperspektiv.

Det är viktigt att förhålla sig källkritiskt till även detta material, trots att det är en antologi skriven av flera forskare. Forskning kan även vara vinklad, negativt eller positivt, detta för att främja eller lyfta fram den forskning som utförts eller för att bevisa en poäng. Man ska alltid ha i åtanke att skribentens egna åsikter och tankar kan spela roll och ha inflytande på det som denne forskar inom, och därför är det viktigt att alltid förhålla sig källkritiskt trots att verket är skrivet av forskare.

Ytterligare verk som bedömts att vara av relevans för detta avsnitt är en vetenskaplig artikel, "The symbolic use of Afghan women in the war on terror". Skriven av Kim Berry vid Humboldt State University i Berlin och publicerad år 2003. Artikeln analyserar de uttalanden som följde av Bush-administrationen under kriget som skedde i Afghanistan. Skribenten erhåller en kritisk ställning till att denna administration hävdade att kriget mot terrorn även utövades som en kamp för de afghanska kvinnornas rättigheter och värdighet. Artikeln problematiserar USA:s talan om befrielse för att kunna utföra militära handlingar. Skribenten menar att denna analys är kritisk på grund av att det finns en chans att man annars porträtterar de afghanska kvinnorna som symboler och pjäser i en konflikt, och hämmar deras möjligheter till att uppnå en utveckling.¹⁸

Som tidigare nämnt är denna artikel väldigt kritisk och tonen som föreligger i texten är till viss del partisk, vilket är viktigt att beakta vid användning. Därför är det viktigt att förhålla sig till denna artikel grundligt och vara medveten om att skribentens kritiska ton är genomgående i hela artikeln. Denna artikel är av relevans för min undersökning då den undersöker samma fenomen och retorik som användes av Bush-administrationen under denna tid. Däremot är det av vikt att notera att mitt arbete inte kommer vara en förlängning av denna artikel utan den kommer endas användas som en del i avsnittet av tidigare forskning, samt för att undersöka skribentens slutsats och för att få en större förståelse i hur en kritisk analys kan se ut för detta ämne och vilka argument som föreligger detta.

Det litterära verket *Kvinnor i Afghanistan – Fredsduvor eller Offer?* Skriven av Roland Lohr gen Stahl är en bok där han ger en beskrivning av kvinnornas situation i Afghanistan i

---

¹⁸ Berry, Kim, "The symbolic use of Afghan women in the war on terror", Humboldt State University, Berlin, 2003.

nutida samt historiska perspektiv, samt en bild av vad som skett i landet under de senaste tio åren, under den tid då det varit invaderat av amerikanska samt internationella styrkor. Stahl är en utbildad akademiker inom ekonomi och juridik och har även studerat studier om mellanöstern vid Lunds Universitet. I denna bok skildrar han, som tidigare nämnt, den situation som rådde för kvinnor i Afghanistan främst under år 2001 men även hur detta utvecklats, och möjligen kommer att utvecklas.

I boken lyfter Stahl fram att Afghanistan har 23 miljoner invånare och har gått igenom två decenniers krig. Innan talibanerna kom till makten deltog kvinnor i ekonomiskt, socialt och politisk i sina samhällen, dock var läskunnigheten bland kvinnor och flickor låg under denna tid.¹⁹ Efter att talibanerna kom till makten och mycket förändrades för kvinnans ställning, kvinnor och flickor började diskrimineras systematiskt, marginaliserades och deras mänskliga rättigheter kränktes. Detta genom att talibanernas politik begränsade individer av det kvinnliga könets tillgång till utbildning, sysselsättning och rörelsefrihet i den mån att de endast fick färdas i sällskap av manlig släkting. Denna diskriminering medförde belastning för kvinnor, inte minst inom hälsa- och sjukvård men även inom hushållet. I maj år 2001 lade även talibanerna fram ett påbud som förbjöd kvinnor att köra bil, vilket byggde på den redan befintliga begränsningen av deras rörelsefrihet. Till följd av detta blev personer tillhörande det kvinnliga könet allt mer isolerade från det offentliga rummet och isolerade i den privata sfären.²⁰

Det är viktigt att vara källkritisk vid granskande av detta verk skrivet av Stahl, verket är informativt och i och med att han även inkluderar personliga berättelser (dock används inte dessa i denna studie) anses verket vara väldigt neutralt och baserat på det som de deltagande kvinnorna berättar. Däremot är det alltid viktigt att ställa sig kritisk till intervjuer och berättelser som skrivs ned i bokform och i informativt och berättande syfte, detta för att det kan möjligen ha funnits delar som tagits bort, fallit bort eller lagts till av skribenten. De kapitel i denna bok som är av informativt syfte och som behandlar de afghanska kvinnornas roll är också av vikt att ställa sig kritisk till i viss mån, detta för att trots att informationen är baserat på forskning så är det återigen möjligt att den kan vara negativt/positivt vinklad.

---

¹⁹ Lohr gen Stahl, Roland, *Afghanska kvinnor: -fredsduvor eller offer?*, 1. uppl., Roland Lohr gen Stahl, Stockholm, 2012, s.11.

²⁰ Lohr gen Stahl, Roland, *Afghanska kvinnor: -fredsduvor eller offer?*, 1. uppl., Roland Lohr gen Stahl, Stockholm, 2012, s. 12-13.

Slutligen är det av vikt att notera att detta arbete inte kommer att vara en förlängning av de verk som ovan presenterats, då det behandlar samma ämne och vissa av dem även liknande frågeställning. Däremot är dessa av relevans att använda som hjälpmedel för att analysera och besvara frågeställningen, ett horisontellt angripande av den tidigare forskningen. Genom att studera dessa verk och de angreppssätt som använd kan detta användas som ett redskap för att besvara arbetets frågeställning.

4.0 Bakgrund

4.1 Kvinnor i Afghanistan

För att förstå denna studie är det viktigt att vara medveten om samt erhålla en viss bakgrundsinformation om den Afghanska kvinnan. I detta avsnitt kommer det att presenteras hur kvinnans ställning såg ut i det afghanska samhället innan talibanerna kom till makten, för att få ett perspektiv på hur det såg ut under 2001 som denna studie är avgränsad till. Vidare kommer det även presenteras en viss mängd information om Afghanistan i sig.

I Afghanistan finns det många olika klaner och religiösa riktningar, därav har det alltid varit svårt att styra landet som en sammanhållen stat, och de krig som funnits och utspelat sig i landet sedan 1978 har påverkat detta och lett till en ökad splittring i landet. Det var inte förens 1900-talet som Afghanistan utropade sin fulla självständighet efter att under 1800-talet ha varit ett intresse för inflytande hos både Sovjetunionen och Storbritannien. År 1979 beslöt sig den sovjetiska regeringen att ingripa i Afghanistan till följd av en rädsla att den kommunistiska styre som under denna tid fanns i Afghanistan skulle falla. Denna invasion blev ett påfrestande och långvarigt krig som innebar en enorm förödelse för civilbefolkningen.

²¹ I och med att civilbefolkningen drabbades av den sovjetiska invasionen är det av relevans att lyfta fram hur kvinnans ställning såg ut under denna period av krig. Roland Stahl skriver i sin bok *Afghanska kvinnor - fredsduvor eller offer?* hur kvinnorna under den Sovjetiska stödda regimen fungerade som aktiva deltagare inom arbetslivet, och även inom de beslutsfattande organen trots att deras ställning här var mer symbolisk snarare än faktisk.

---

²¹ Säkerhetspolitik.se, "Afghanistan" <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Afghanistan/Fordjupning/> (senast hämtad 2018-05-23)

Inom det politiska livet hade kvinnan också en stor betydelse, däremot var deras roll inom det sociala livet viktigare. Specifikt kvinnorna som bodde på landsbygden där de gav stöd i form av tex. tillhandahållning av mat för de styrkor som kämpade mot den sovjetiska armén.²²

Kvinnan hade alltså en betydande roll under denna perioden, specifikt inom det sociala livet där hon betraktades och agerade som en viktig karaktär i omhändertagandet av de som kämpade vid fronten. Trots att hennes roll inom de beslutsfattande organen var mer symbolisk än reell så hade detta en betydelse att kvinnor fick ta del i dessa samhällsområden.

Efter det Sovjetiska styrets fall började infrastrukturen att falla samman i Afghanistan och striderna fortsatte i huvudsak mellan grupperingar inom Mujaheddin. Dess inbördes strider till följd av att dessa grupper inte kunde komma överens om maktfördelningen ledde till ett inbördeskrig.²³ Precis som i de flesta av krig drabbades civilbefolkningen hårdast och det var främst kvinnor och barn som blev krigets främsta offer. Detta på grund av den avsaknad av säkerhetspolitiska åtgärder, kränkningar av mänskliga rättigheter, våld samt att många miste familjens försörjare i ett mansdominerat samhälle. Kvinnor blir särskilt utsatta för våld och sexuella övergrepp på grund av att man genom dessa handlingar ville förnedra och försvaga deras position. Det infördes speciella regleringar för kvinnor som begränsade deras tillgänglighet till rörlighet, jobb, utbildning och detta var ett sätt att markera makt.²⁴

Det var krigandet, korruptionen och de systematiska kränkningar av mänskliga rättigheter som banade väg för att talibanerna började verka i landet år 1994 och som så småningom vann makten och år 1996 erövrade huvudstaden Kabul. Talibanerna upprättade ett extremt konservativt styre som krävde en strikt underkastelse av de lagar och regler som de slog fast. Det var även under denna tid som kvinnornas ställning började förvärras markant i landet, i och med upprättandet av det allt mer konservativa samhället begränsades kvinnors rörelsefrihet allt mer. Talibanerna använde sig av samma taktik som tidigare använts för att begränsa kvinnor, genom att upprätta lagar och regler, däremot mer radikalt än tidigare.²⁵ Talibanerna stängde alltså samtliga dörrar för kvinnor och begränsade dem till den privata sfären under deras styre, kvinnan fick inte utbilda sig, delta i arbetslivet eller ha tillgång till

---

²² Lohr gen Stahl, Roland, *Afghanska kvinnor: -fredsduvor eller offer?*, 1. uppl., Roland Lohr gen Stahl, Stockholm, 2012, s. 42-44

²³ Säkerhetspolitik.se, "Afghanistan" <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Afghanistan/Fordjupning/> (senast hämtad 2018-05-23)

²⁴ Lohr gen Stahl, Roland, *Afghanska kvinnor: -fredsduvor eller offer?*, 1. uppl., Roland Lohr gen Stahl, Stockholm, 2012, s. 46-47

²⁵ Lohr gen Stahl, Roland, *Afghanska kvinnor: -fredsduvor eller offer?*, 1. uppl., Roland Lohr gen Stahl, Stockholm, 2012, s.47

grundläggande resurser - talibanerna upprätthöll med andra ord ett väldigt konservativt samhälle där kvinnan systematiskt förtrycktes.

5.0 Analys

Dispositionen för denna analys kommer se ut på följande vis, den är indelad i två delar varav den första delen kommer att analysera varje tal en för en med hjälp av den angivna metoden, VAn Dijks kritiska diskursanalys. Analysen i denna del kommer att utgå ifrån det diskursiva ramverket som föreligger för den valda metoden, och stegvis att genomgå de punkter som presenteras i metodavsnittet.

Det första talet som kommer att analyseras är talen skrivna och använda av George W. Bush den 20 september 2001, sedan följer det skrivna talet av Laura Bush och slutligen kommer talet av utrikesministern Collin Powell att analyseras.

Den andra delen av analysen kommer bestå av en sammanställd analys av talen där tidigare forskning och det teoretiska perspektivet kommer att kopplas in.

5.1 ADDRESS TO THE JOINT SESSION OF THE 107TH CONGRESS

Den 20 september år 2001, endast nio dagar efter attackerna på World Trade Center, 9/11, i USA höll den dåvarande presidenten George W. Bush ett tal för den amerikanska kongressen. Som ovan nämnt kommer dessa talen att analyseras i ljuset av Van Dijks kritiska diskursanalys och stegvis genomgå de punkter som i metoden presenterats.

George W. Bush var under denna tid president för USA, denna titel innebär att personen i fråga är landets stats- och regeringshuvud och besitter en exekutiv makt. I relation till detta belyser Van dijk att det är av vikt att ta hänsyn till deltagarens position i och med att det har betydelse för vilken tillgång talaren har till diskursen. Presidenten har en genomgripande tillgång till diskursen, i den meningen att denna med sin makt kan besluta om vad som skall ingå i den och inte. George W. Bush besitter en verkställande makt och är den högsta av politiker och med stöd i detta är det av relevans att konstatera att han är överordnad i relation till alla andra roller som ingår i diskursen.

Som rubriken lyder hölls detta tal inför kongressen, vilket är en beslutande församling inom en suverän stat. Detta innebär att de som ingår i kongressen, och vilka satt som publik för

detta talet är individer som har en roll inom den politiska verksamheten, vilket påverkar sättet som Bush talar - i formella termer samt i termer om nationella intressen och angelägenheter. Vidare faktorer som påverkar omständigheterna kring talet och dess verkan är dess tid och rum - som ovan lyfts fram, med hänsyn till att detta tal ägde rum endast nio dagar efter händelserna vid World Trade Center är det relevant att konstatera att detta tal är en omedelbar akt för att skapa en opinion. Dessutom är detta tal även normativt, i den mening att Bush lyfter fram sina värderingar och åsikter som följer av attacken.

Tiden för talet är även av vikt att nämna i relation till dess genre, detta tal är en reaktion på den attack som USA råkade ut för och därav går det att identifiera patriotism samt nationalism i denna akt. De kommunikativa handlingarna som föreligger detta tal är mycket intressanta och skiljer sig från de resterande talarnas tal som kommer att presenteras nedan, och vi ser hur Bush i detta tal framställer kriget mot terrorismen.

Bush inleder talet med att tala till kongressen och tacka alla nationella samt internationella insatser som gjorts för att visa stöd till amerikanerna efter det som skett, han hyllar och lyfter även fram de som föll offer under denna dagen. Under de två första styckena betonar han amerikanarnas tacksamhet för hur världen visat sitt medlidande. Vidare talar han om den attack som skedde den 9 september 2001, där han benämner de som utförde detta som *frihetens fiender*.²⁶ Han menar alltså att denna attack inte endast var en attack på USA som stat utan placerar den i en större kontext, nämligen frihet. Detta är återkommande då han även säger att världens frihet är under attack.

Women are not allowed to attend school. You can be jailed for owning a television.
Religion can be practice only as their leaders dictate. A man can be jailed in
Afghanistan if his beard is not long enough.²⁷

I detta citatet nämner Bush kvinnorna, och lyfter fram deras begränsade rörelsefrihet genom att nämna avsaknaden av rätten till utbildning. Vidare talar han om den begränsade friheten som finns i landet, för alla och även för män. Det är intressant att Bush lyfter fram skägget, i

---

²⁶ Bush, George W, "Address to the Joint Session of the 107th Congress", September 20, 2001, https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/infocus/bushrecord/documents/Selected_Speeches_George_W_Bu_sh.pdf (senast hämtad 2018-05-25)

²⁷ Bush, George W, "Address to the Joint Session of the 107th Congress", September 20, 2001, https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/infocus/bushrecord/documents/Selected_Speeches_George_W_Bu_sh.pdf (senast hämtad 2018-05-25)

och med att det hos män kan betraktas som ett självförverkligande och en symbol för manlighet, men även för att det ses som en självklart i väst att alla skall få bestämma över sitt yttre. Detta citat går hand i hand med "hotet mot frihet" som Bush tidigare lyfter fram, då både utbildning och självförverkligande är självklara i västvärlden.

Ytterligare citat där Bush lyfter fram kvinnorna är inte av samma karaktär som det tidigare citatet, jag citerar:

The terrorists' directive commands them to kill Christians and Jews, to kill all Americans, and make no distinction among military and civilians, including women and children. ²⁸

I detta citatet skiljer Bush kvinnor och barn från Kristna, Judar, amerikaner och även civilbefolkning och militären. Detta är intressant, då han sätter kvinnan och barnen i en egen kategori, genom detta framställer han barn och kvinnor som sköra och hjälplösa - att skada kvinnor och barn ses som inhumant och grymt. Genom att tala om kvinnan i dessa termer, som skör och hjälplös, är dessa typer av påståenden ett rättfärdigande av krig genom att den vita mannen skall komma och rädda den utsatta kvinnan mot dessa inhumana män som skadar dem.

Fortsättningsvis använder sig Bush av en hyperbolisk förstoring av motpartens negativa handlingar och deras egna positiva handlingar. Detta gör han genom att använda sig av negativt laddade respektive positivt laddade ord. Där han använder sig av ord såsom *destruction, evil plot, radical, brutalized, murderers* m.m. som associeras med grymhet när han talar om Afghanistan och dess ledare. Medan han använder sig av ord som *freedom, civilized* när han talar om västvärlden och mer specifikt den amerikanska staten. ²⁹

---

²⁸ Bush, George W, "Address to the Joint Session of the 107th Congress", September 20, 2001, https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/infocus/bushrecord/documents/Selected_Speeches_George_W_Bu_sh.pdf (senast hämtad 2018-05-25)

²⁹ Bush, George W, "Address to the Joint Session of the 107th Congress", September 20, 2001, https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/infocus/bushrecord/documents/Selected_Speeches_George_W_Bu_sh.pdf (senast hämtad 2018-05-25)

Avslutningsvis går det att med säkerhet konstatera att detta tal som gavs av George W. Bush den 20 september år 2001 var ett formellt och omedelbart tal som en reaktion på de händelserna som ägde rum den 9 september 2001. Dess syftet var att skapa opinion och tala till främst kongressen men även den amerikanska befolkningen. Ett genomgående tema i talet var maskulinitet, patriotism samt nationalism.

5.1.2 THE WEEKLY ADDRESS DELIVERED BY THE FIRST LADY

Det materialet som nu kommer att analyseras är ett nedskrivet radiouttalande av Laura Bush, den 17 november 2001.

Som tidigare förklarat så kommer jag att utgå ifrån de 4 punkter som ovan presenterats för att analysera mitt primärmaterial.

Laura Bush är, som det flertalet gånger framgått den dåvarande presidentens fru vilket innebär att hon är den förste damen. Detta är inte en officiell roll i institutionell mening, och hon har alltså ingen angiven roll i den amerikanska politiken, däremot erhåller Laura Bush en viss makt som fru till presidenten av en stormakt då detta i viss grad tenderar att vara ett komplement till mannen. För att även beakta frågan om över- och underordning är det av relevans att konstatera att Laura i denna diskurs är överordnad i relation till den som hon talar om, den afghanska kvinnan- där sociala, geografiska och ekonomiska möjligheter spelar roll. Med sin inofficiella politiska roll ges Laura Bush en omfattande tillgång till diskursen. Detta för att hon som kvinna har en roll i diskursen om kvinnors rättigheter och levnadsförhållanden. Laura Bush har alltså ett utrymme i den politiska arenan och debatten, med andra ord en betydelse i arbetet att kunna påverka och belysa som hon gör genom detta uttalande.

Syftet med detta specifika tal väljer Bush att lyfta fram redan i början av talet - "...to kick off a world-wide effort to focus on the brutality against women and children by the Al-Qaida terrorist network and the regime it supports in Afghanistan, the Taliban."³⁰ Syftet är alltså att belysa och informera angående den brutalitet som sker gentemot kvinnor i Afghanistan. Laura Bush vill starta en global fokus kring detta ämne genom sitt uttalande. Ytterligare syfte som

---

³⁰ Bush, Laura, "The Weekly Address Delivered by the First Lady," November 17, 2001. Online by Gerhard Peters and John T. Woolley, *The American Presidency Project*.
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=24992>. (senast hämtad 2018-05-22)

går att identifiera i texten är hur hon använder sig av kvinnan och dess ställning för att belysa det felaktiga agerande av talibanerna. Hon håller detta tal endast två månader efter terrorattentaten 9/11, vilket ökar slagkraften i talet då den politiska debatten kring Afghanistan och terrorismen under denna period var aktuell. Det är genom detta tal som hon visar sin politiska ställning och skapar ett vi och dem tänk, där hon belyser att amerikanerna måste hjälpa kvinnorna, de utsatta.

Ytterligare är det viktigt att nämna vad detta är för typ av tal. Laura Bush använder sig av en argumentativ ton som ett genomgående tema i talet, hon inkluderar argument men även redogörelser för att informera och framföra sin poäng. Med tanke på den ton som föreligger så är det av relevans att konstatera att talet är argumentativt, dessa typer av texter karaktäriseras nämligen genom ställningstagande som den framförande personen lyfter fram och huruvida det framförs. Vidare är talet normativt i den mån att Bush trycker på värderingar och lyfter fram kritik om den rådande situationen.

Med hänsyn till att detta var ett uttalande i radio innebär det att det inte fanns någon visuell bild av Laura Bush vid detta tillfälle av talakt. Det är även svårt att identifiera vilka dess publik varit, på grund av att det inte är en specifik målgrupp som deltagit som lyssnare. Däremot leder detta oss till att avsikten med att tala i radio var att nå ut till en större målgrupp som sträcker sig nationellt. Detta för att skapa en opinion utifrån detta omedelbara tal som hölls endast två månader efter attackerna av World Trade Center.

Vidare kommer de kommunikativa handlingarna som finns för den sociala interaktionen i talet att analysera, samt vilka retoriska verktyg som används.

Kritiken mot talibanerna är ett genomgående tema i detta tal och detta görs genom att lyfta fram den brutalitet som sker mot kvinnorna, jag citerar:

Only the terrorists and the Taliban forbid education to women. Only the terrorists and the Taliban threaten to pull out women's fingernails for wearing nail polish. The plight of women and children in Afghanistan is a matter of deliberate human cruelty, carried out by those who seek to intimidate and control.³¹

I citatet ovan talar Laura Bush om att det endast är terrorister och talibanerna som förbjuder kvinnor att utbilda sig, samt hotar dem att rycka av deras naglar om de använder sig av

---

³¹Bush, Laura, "The Weekly Address Delivered by the First Lady," November 17, 2001. Online by Gerhard Peters and John T. Woolley, *The American Presidency Project*.
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=24992>. (senast hämtad 2018-05-22)

nagellack. Hon menar att dessa handlingar är som en följd av en mänsklig grymhet från de som har i syfte att skrämja och kontrollera – talibanerna och terroristerna i hennes mening. I citatet ovan ser vi hur hon använder sig retoriska figurer, såsom betoning av talibanernas och terroristernas negativa handlingar, detta genom att specifikt ge exempel på vad de afghanska kvinnorna kan falla offer för. Vidare använder hon sig av en lexikalisk stil i form av negativt laddade ord såsom "human cruelty" och "intimidate". Hon trycker specifikt på att detta är situationen för barn och kvinnor i det afghanska samhället – "...The plight of women and children...". Ytterligare intressant som går att finna i detta citat är det faktum att Laura Bush specifikt nämner målandet av naglar och kopplar detta till lidande och smärta för dessa kvinnor. Just detta är tänkvärt då nagellack och målandet av naglar ses som ett självförverkligande i västvärlden, något feminint. Medan det i Afghanistan anses som felaktigt, hon belyser alltså genom detta hur talibanerna angriper en symbol som i väst anses för kvinnlighet.

"Afghan women know, through hard experience, what the rest of the world is discovering: The brutal oppression of women is a central goal of the terrorists"³²

"Women have been denied access to doctors when they're sick. Life under the Taliban is so hard and repressive, even small displays of joy are outlawed -- children aren't allowed to fly kites; their mothers face beatings for laughing out loud..."³³

"...the Taliban and its terrorist allies were making the lives of children and women in Afghanistan miserable"³⁴

I de tre citaten som presenterats ovan ser vi återigen hur kvinnan används för att kritisera och lyfta fram talibanernas och terroristernas felaktiga handlingar. I de två första citaten ser vi hur

---

³²Bush, Laura, "The Weekly Address Delivered by the First Lady," November 17, 2001. Online by Gerhard Peters and John T. Woolley, *The American Presidency Project*.

<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=24992>. (senast hämtad 2018-05-22)

³³ Bush, Laura, "The Weekly Address Delivered by the First Lady," November 17, 2001. Online by Gerhard Peters and John T. Woolley, *The American Presidency Project*.

<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=24992>. (senast hämtad 2018-05-22)

³⁴ Bush, Laura, "The Weekly Address Delivered by the First Lady," November 17, 2001. Online by Gerhard Peters and John T. Woolley, *The American Presidency Project*.

<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=24992>. (senast hämtad 2018-05-22)

Laura Bush använder sig av en negativ värdering av fakta, i den mån att hon lyfter kvinnans misär för att ifrågasätta och kritisera det rådande styret i Afghanistan. Återigen använder hon sig av negativt laddade ord så som "miserable", "hard experience", "brutal oppression" etc. Ytterligare intressant mening som Bush använder sig av i det andra citatet är att hon benämner kvinnorna som mödrar istället för kvinnor.. Hon placerar även kvinnan i ett större sammanhang genom att benämna henne som modern, hon kopplar kvinnan till familjen, och ger henne en kollektiv identitet som bär familjen och sätter det kollektiva i centrum.

Because of our recent military gains in much of Afghanistan, women are no longer imprisoned in their homes. They can listen to music and teach their daughters without fear of punishment. Yet the terrorists who helped rule that country now plot and plan in many countries. And they must be stopped. The fight against terrorism is also a fight for the rights and dignity of women.³⁵

I detta citat finner vi en retorisk figur nämligen en hyperbolisk förstoring av "våra" handlingar, alltså USA:s handlingar. Detta gör Laura Bush genom att påpeka att deras militära vinster har resulterat till att kvinnor numera inte har en begränsad rörelsefrihet och kan leva i trygghet. Hon använder sig av civilbefolkningen, mer specifikt kvinnan för att legitimera de militära insatserna för att stoppa terroristerna.

Slutligen används orden terrorist och taliban väldigt konsekvent i detta tal för att förkasta och anmärka att det är just dem som utför dessa felaktiga handlingar, att deras sätt att styra är icke-humant. Hon använder sig av ordet terrorism och taliban i relation till varandra vilken implicerar på en negativ värdering av dessa, med tanke på de associationsmönster som föreligger för ordet terrorist vilka är av negativ bemärkelse. Genom att konsekvent och utmärkande använda sig av pronomen "kvinna" och repeterande trycka på huruvida hon behandlas porträtteras kvinnan som ett offer och Laura Bush förkastar talibanerna genom att hänvisa till kvinnans misär.

---

³⁵Bush, Laura, "The Weekly Address Delivered by the First Lady," November 17, 2001. Online by Gerhard Peters and John T. Woolley, *The American Presidency Project*.
<http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=24992>. (senast hämtad 2018-05-22)

5.1.3 REMARKS AT THE EISENHOWER EXECUTIVE OFFICE BUILDING

Det tal som nedan kommer att analyseras gavs av Collin Powell, som var utrikesministern i Bush-administrationen 2001. Hans position inom administrationen är av relevans att notera, detta på grund av den tillgång till diskursen som följer av detta. Som man och även högt uppsatt politiker inom Bush-administrationen och i det vita huset är det av hög giltighet att konstatera det faktum att Powell hade en betydande tillgång till diskursen om Afghanistan. Med en officiell politisk roll, som utrikesminister, hade han även en betydande roll till möjligheten att påverka utrikespolitiken.

Vidare är det av vikt att analysera talets kontext. Collin Powell inleder talet med att påpeka att han finner många vänner i publiken³⁶ och med tanke på att detta talet hölls på Eisenhower Executive Office Building som är en verkställande kontorsbyggnad för de som arbetar för det vita huset³⁷ innebär det att talet hölls inför myndighetspersonal med officiella titlar. Detta inverkar på sättet som Powell talar och tilltalar sina lyssnare, då det är under officiella sammanhang. Syftet med talet framgår inte tydligt i texten, däremot går det att identifiera - Powell inleder talet med att uttrycka sitt stöd till presidenten George W. Bush i kampen om de afghanska kvinnornas rättigheter. Sedan fortsätter talet med att Powell talar om återupprättelse av de afghanska kvinnornas rättigheter och deras roll i det "framtida" afghanska samhället. I och med talets upplägg och dess innehåll samt hur Powell talar till sina lyssnare är det av betydelse att konstatera att syftet med detta tal är att lyfta fram och belysa att den amerikanska regeringen stödjer de utsatta kvinnorna i Afghanistan. Tiden som detta tal hölls är även av betydelse att notera - talet hölls år 2001, den 19 november vilket är endast två månader efter 9/11.

Vidare kommer de kommunikativa handlingarna som identifierats i detta tal att presenteras. Till en början är det viktigt att nämna det faktum att talet har namngivits som "Afghan Women", detta går att identifiera som en strukturerad betoning på det som centraliseras i detta

---

³⁶ Powell, Collin L, "Afghan Women", U.S Department of State, Washington D.C, 20 november, 2001, <https://2001-2009.state.gov/secretary/former/powell/remarks/2001/6229.htm> (senast hämtad 2018-05-23)

³⁷ <https://www.whitehouse.gov/about-the-white-house/eisenhower-executive-office-building/> (senast hämtad 2018-05-23)

tal, med rubriken som hänvisar till de afghanska kvinnorna vet läsaren/lyssnaren med säkerhet att den afghanska kvinnan är huvudfokus i talet. Fortsättningsvis talar Powell om presidenten och sätter honom i relation till de Afghanska kvinnorna, jag citerar:

“...President Bush's commitment to ensure that the women of Afghanistan have a voice in the future of their country.”

Det vi ovan finner i talet är det stöd som Powell menar att han visar för presidenten i hans engagemang för de afghanska kvinnornas rättigheter i Afghanistan. Denna retoriska metod går under namnet strukturerad betoning, i och med att Powell här betonar presidentens goda intentioner gentemot kvinnorna, han hänför även till individ som besitter en uppsatt politisk makt.

“...I'm just back from the University of Louisville, where I gave a speech on the world and also on the Middle East, and from here I'll be moving directly to a Cabinet meeting with Secretary Veneman and Mr. Todd Whitman, our Administrator of the EPA. And we'll be going to meet the President shortly.”

Även i detta citatet ovan ser vi hur Powell hänför till individer med officiella roller, politiker som har en omfattande tillgång till diskursen och genom detta menar han att det pågår en viktig debatt kring det som han talar om. Han legitimerar även genom detta sin tillgång till diskursen och den roll han besitter som officiell politiker genom att påtala att han skall på ett möte med dessa personer, specifikt presidenten. Vidare nämner han även att han tidigare under samma dygn hållit tal om mellanöstern, vilket kan analyseras på två vis. Detta kan tolkas som att han vill uppmärksamma att den politiska debatten kring mellanöstern är aktuell och pågående, och det andra sättet att betrakta detta på är att han vill betona problematiken kring mellanöster indirekt genom att antyda att det är ett område som bör diskuteras kring. Genom att benämna området mellanöstern, inkluderar han även Afghanistan.

En diskursiv strategi som tydligt går att identifiera i Powells tal är den lexikaliska stilen, tillämpandet av negativt samt positivt laddade ord. Detta går att finna genomgående i texten, för att skapa en slagkraft i det som Powell vill framföra för sin publik. Han använder negativt

laddade ord så som: *Cruel treatment, forced, great suffering*.³⁸ Vidare använder han sig även av positivt målade ord, som medför en tanke av positiv förändring för lyssnaren såsom: *Dawn has broken, reemerge into the sunlight, freedoms path* tillämpningen av dessa ord i talet betraktas som målade då Powell syftar framställa talibanernas styre som ett mörker som berett sig ut över Afghanistan och drabbat specifikt kvinnorna. Däremot kommer hjälpen från USA att eliminera detta mörker.

Vidare använder sig även Powell av hyperbolisk förstoring av deras egna handlingar, detta framförs i flertalet tillfällen i talet, Powell väljer att lyfta fram huruvida den amerikanska regeringen stödjer samt engagerar sig för att arbeta mot en förbättring för kvinnorna. Citatet nedan är ett exempel.

“In every message that we have taken out to the new potential leaders of Afghanistan, we have emphasized the point that whatever comes after the Taliban must be broad-based, must include every element of Afghan society.”³⁹

Fortsättningsvis, som tidigare nämnt var detta tal i syfte att belysa och lyfta fram det stöd som den amerikanska regeringen visar för de afghanska kvinnorna, vidare är det även ett omedelbart tal som en följd av attackerna vid 9/11 - vilket tydligt pekar på att det är ett tal för att skapa en opinion. Detta säger han även själv under talets gång där han talar om att hjälp och åsikter från publiken är ytterst viktiga.⁴⁰

5.2 Analys 2

Med utgångspunkt i vad som analyserats ovan kommer det i detta avsnitt att kopplas till Sjöbergs teoretiska perspektiv och den tidigare forskningen som angivits för arbetet. Viktigt

---

³⁸ Powell, Collin L, “Afghan Women”, U.S Department of State, Washington D.C, 20 november, 2001, <https://2001-2009.state.gov/secretary/former/powell/remarks/2001/6229.htm> (senast hämtad 2018-05-23)

³⁹ Powell, Collin L, “Afghan Women”, U.S Department of State, Washington D.C, 20 november, 2001, <https://2001-2009.state.gov/secretary/former/powell/remarks/2001/6229.htm> (senast hämtad 2018-05-23)

⁴⁰ Powell, Collin L, “Afghan Women”, U.S Department of State, Washington D.C, 20 november, 2001, <https://2001-2009.state.gov/secretary/former/powell/remarks/2001/6229.htm> (senast hämtad 2018-05-23)

att nämna är att dessa tre ledande individer kommer i denna diskussion att benämnas som Bush-administrationen, när de skriftligt talas om som grupp.

Kriget mot terrorismen, som bland annat den USA-ledda invasionen mot Afghanistan kallades för har oftast framställts av Bush-administrationen som en kamp med eller emot den amerikanska staten, en kamp emot eller med friheten och ondskan, detta skriver Karin Aggestam om i boken *(O)rättfärdigat krig*. Detta kan vi specifikt finna i George W. Bush tal som var en akt av nationalism, patriotism och maskulinitet där han lyfte fram terrorister som fiender, samt att han menar att de som stödjer dem betraktas som ett fientligt styre⁴¹. Genom att polariserar för och emot menar Aggestam att Bush skiljer mellan rätt och fel i den internationella politiken.⁴² Detta är även något som kan identifieras i alla de tre talen som ovan presenterats, genom den hyperboliska förstoringen av deras positiva handlingar och negativt laddade ord som placeras i relation till Afghanistan, åtskiljer dem rätt och fel - med syfte att framställa den egna staten som det rätta.

Det är av intresse att se hur ambitionerna i de tre talen har förändrats, och huruvida kvinnan i Afghanistan lyfts fram mer eller mindre beroende på när talen hölls.

I George W. Bush tal som följde endast nio dagarna efter attackerna ligger den främsta fokuset på att ge en reaktion på det som skett, att tala till kongressen och folket om nationens intressen och huruvida de skall gå vidare med detta. I detta tal lyfts kvinnorna fram få gånger, med detta ser vi ett osynliggörande och en särskiljande effekt av kvinnor i krig genom att det är en manlig politisk ledare som lyfter fram kvinnornas röst, de vill kriga mot talibanerna som även dem är män. Talet präglades även mycket av maskulinitet. Sjöberg menar att detta osynliggörande sker på grund av att man menar att kvinnan inte har ett direkt ansvar i krig utan snarare ses som den sociala och biologiska modern och blir därför istället en motivation till att föra krig.⁴³ Beträktelsen av kvinnan som den biologiska och sociala modern ser vi mer tydligt i Laura Bush tal som hölls två månader efter attackerna, och i detta tal ser vi även hur ambitionerna förändras och hur kvinnorna lyfts fram allt mer. Laura Bush lyfter fram kvinnan som modern och placerar henne i kontexten av familjen - den biologiska och sociala modern som Sjöberg påpekar. Detta är även något som Anna.T Höglund lyfter fram i sin avhandling

---

⁴¹ Bush, George W, "Address to the Joint Session of the 107th Congress", September 20, 2001, https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/infocus/bushrecord/documents/Selected_Speeches_George_W_Bush.pdf (senast hämtad 2018-05-25)

⁴² Aggestam, Karin (red.), *(O)rättfärdiga krig*, Studentlitteratur, Lund, 2004 s.17

⁴³ Sjöberg, Laura, *Gender, war and conflict*, Polity press, Cambridge, 2014

Krig och Kön - feministisk etik och den moraliska bedömningen av militärt våld, hon skriver om att moderligheten är kvinnans djupaste benämning och hennes yttersta egendom och kan betraktas som kvinnans innebörd.⁴⁴ Genom att lyfta fram kvinnan som en moder, och att tilldela henne en viss symbolik leder till att hon blir allt mer intressant. I detta tal använder sig även Laura Bush av kvinnan för att förkasta talibanerna, detta genom att lyfta fram hennes livssituation och misär.

Vidare menar Sjöberg att kvinnan betraktas som civilbefolkningen under krig och de som orsakar henne skada anses som inhumana.⁴⁵ I detta tal lyfter Laura Bush fram talibanerna som grymma och elaka människor för att de orsakar kvinnan skada - hon är inkapabel till att skydda sig själv, en skör karaktär som är i behov av hjälp för att återfå sin frihet.⁴⁶

Anna T.Höglund lyfter fram i sin bok *Gender and the war on terrorism - the justification of war in a post 9/11 perspective* att det efter den 11 september uppstod en allt mer genusbaserad retorik gällande krig och konflikt vilket är något som vi kan identifiera i de tre talen. Vidare talar även Höglund om att man använder kvinnan som ett alibi för att rättfärdiga krig. Genom att framställa kvinnan som offer reproduceras den bild av "beskyddaren" av kvinnan som uppfattas som manlig och den "beskyddade" kvinnan - de typiska könsrollerna konstruerade under krig.⁴⁷ Vilket går att säkerställa är ett genomgående tema i dessa tre tal, då de alla tre talar om kvinnan som ett offer och att dessa afghanska kvinnor skall frias från talibanernas styre, och detta genom att beskyddaren är USA.

Powells tal som hölls under samma period som Laura Bush tal har på samma sätt en allt större fokus kring kvinnan och hennes ställning i Afghanistan. Däremot talar Powell mer om huruvida USA och dess regering stödjer kvinnorna i Afghanistan, vilket går att koppla till det som ovan nämnts - nämligen att USA som stat är beskyddarna och att deras president och regering ser till kvinnornas bästa till skillnad från talibanerna som är förövare.

Kim Berry lyfter ett kritiskt perspektiv, nämligen det faktum att Bush-administrationen talade och framställde kvinnornas rättigheter som den främsta anledningen till att militärt agera i Afghanistan, men att det finns en markant skillnad mellan att eliminera talibanerna och

---

⁴⁴ Höglund, Anna T., *Krig och kön: feministisk etik och den moraliska bedömningen av militärt våld = War and gender : feminist ethics and the moral judgement of military violence*, Acta Universitatis Upsaliensis, Diss. Uppsala : Univ., 2001, Uppsala, 2001

⁴⁵ Sjöberg, Laura, *Gender, war and conflict*, Polity press, Cambridge, 2014

⁴⁶ Sjöberg, Laura, *Gender, war and conflict*, Polity press, Cambridge, 2014

⁴⁷ Höglund, Anna T., *Gender and the war on terrorism: the justification of war in a post-9/11 perspective*, Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet, Uppsala, 2010, s. 208-211

kämpa för kvinnors rättigheter. Berry kritiserar det faktum att administrationen lyfte fram kvinnornas rättigheter och talade om sitt engagemang i relation till hennes rättigheter i positiva termer, och som fokus i deras utrikespolitik under denna perioden. Då hon menar att detta endast var en strategi inom kriget mot terrorismen. Berry menar att Bush-administrationen utgör skada genom att i sin retorik fokusera på den könsbegränsade politiken i Afghanistan och använda kvinnan som en symbol för krig. Detta för att en representation av kvinnor i västvärldens krigsföringspolitik leder till en allt mer restriktiv politik för kvinnorna i Afghanistan. Berry kritiserar det faktum att dessa tre ledande personer, bland annat, använder sig av den afghanska kvinnan som en symbol snarare än att visa "äkta" solidaritet.⁴⁸

Slutligen, med utgångspunkt i det som ovan analyserats med hjälp av det valda teoretiska perspektivet, samt den tidigare forskningen lyfter de alla delarna hur kvinnan används som en symbol och alibi för att rättfärdiga kriget. Som Sjöberg lyfte fram i sitt teoretiska perspektiv används Afghanska kvinnan som en organiserande princip för krig och framställs i talen av George W. Bush, Laura Bush och Collin Powell som ett offer, inkapabel till att skydda sig själv och i behov av beskydd. Vi ser även hur ambitionerna i dessa tal systematiskt förändras över tid, i det tal som George W. Bush höll ser vi hur maskulinitet och nationalism är ett genomgående tema, och kvinnan lyfts fram endast två gånger. Laura Bush tal och även Collin Powells tal lyfter fram kvinnan väldigt frekvent och trycker på hennes roll i det Afghanska samhället - ett rättfärdigande för att skapa opinion för de militära handlingar som låg i intresse att utföra av staten.

6.0 Diskussion och resultat

Sammanfattningsvis kan det konstateras att den afghanska kvinnan användes som ett alibi i dessa tre tal för rättfärdigande av de militära insatser i Afghanistan för att stöta talibanen. Hon framställs som ett offer, en som är i behov av beskydd och detta är endast i symboliskt syfte. Alltså, för att besvara frågeställningen - den afghanska kvinnan används i de tre analyserade talen av Bush-administrationen som ett alibi för rättfärdigande av krig mot

---

⁴⁸ Berry, Kim, "The symbolic use of Afghan women in the war on terror", Humboldt State University, Berlin, 2003, s.150-153.

Afghanistan och porträtteras i relation till detta som ett offer, en skör karaktär i behov av undsättning. Hur man porträtterar dessa kvinnor och hur man talar om sin motpart i dessa tal sker med hänsyn till politisk identitet, vi och dom, genom att de tre talarna vill markera att de är en del av ett demokratiskt system som skall komma till undsättning för de som fallit offer för talibanernas styre - kvinnorna specifikt.

Mitt arbete bidrar i detta forskningsfält till att specifikt lyfta fram hur den afghanska kvinnan porträtteras och används i de tre tal som hölls av Laura Bush, George W. Bush och Collin Powell, Bush administrationen. Jag är medveten om att de tre tal som analyseras inte kan ge en helhet och omfattande bild av hur kvinnan betraktas och används, däremot var just dessa talen relevanta som primärmaterial för min studie och tillräckliga för att besvara frågeställningen och uppnå uppsatsens syfte. Med hänsyn till hur det internationella samhället är utformat och huruvida nationer och stater använder sig av olika alibi för att rättfärdiga krig, har min studie varit av samhällsrelevans i forskningen om just kriget mot terrorismen och hur den rättfärdigades med den Afghanska kvinnan som symbol.

Det hade varit av intresse att vidare forska kring huruvida kvinnornas ställning och åtnjutande av rättigheter förändrades efter den USA-ledda invasionen i landet. Att lyfta fram faktiska röster från afghanska kvinnor som upplevt den eventuella förändringen som Powell specifikt lyfter fram att USA genomfört. Däremot finns det inte utrymme för detta i denna studie men det hade varit av intresse att undersöka i ljuset av mitt resultat, alltså hur den faktiska kvinnan i Afghanistan betraktar denna porträttering av henne som offer och har det verkligen skett en förändring.

Det är nämligen av vikt att ha i åtanke, som Kim Berry lyfte fram, att använda sig av kvinnan som en symbol för rättfärdigande och att faktiskt arbeta för hennes rättigheter är två olika saker. För att kunna återställa eller förbättra ett fullt åtnjutande av mänskliga rättigheter för de afghanska kvinnorna handlar det inte endast om ett skifte i det styre som råder, det handlar om attityder och främst att man beaktar intersektionalitet då det finns fler faktorer än endast kön som har betydelse i denna fråga.

Källförteckning

Aggestam, Karin (red.), *(O)rättfärdiga krig*, Studentlitteratur, Lund, 200

Berry, Kim, "The symbolic use of Afghan women in the war on terror", Humboldt State University, Berlin, 2003.

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012

Bush, George W, "Address to the Joint Session of the 107th Congress", September 20, 2001, https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/infocus/bushrecord/documents/Selected_Speeches_George_W_Bush.pdf (senast hämtad 2018-05-25)

Bush, Laura, "The Weekly Address Delivered by the First Lady," November 17, 2001. Online by Gerhard Peters and John T. Woolley, *The American Presidency Project*. <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=24992>. (senast hämtad 2018-05-22)

Halldenus, Lena, Lathund i Van Dijks kritiska diskursanalys, https://liveatlund.lu.se/departments/HumanRightsStudies/MRSG31/MRSG31_2018VT_99_/1Manskligarattigheteriteorin/CourseDocuments/Lathund%20i%20van%20Dijks%20kritiska%20diskursanalys.pdf (senast hämtad 2018-05-04)

Höglund, Anna T., *Gender and the war on terrorism: the justification of war in a post-9/11 perspective*, Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet, Uppsala, 2010

Höglund, Anna T., *Krig och kön: feministisk etik och den moraliska bedömningen av militärt våld = War and gender : feminist ethics and the moral judgement of military violence*, Acta Universitatis Upsaliensis, Diss. Uppsala : Univ., 2001, Uppsala, 2001

Lohr gen Stahl, Roland, *Afghanska kvinnor: -fredsduvor eller offer?*, 1. uppl., Roland Lohr gen Stahl, Stockholm, 2012

Powell, Collin L, "Afghan Women", U.S Department of State, Washington D.C, 20 november, 2001, <https://2001-2009.state.gov/secretary/former/powell/remarks/2001/6229.htm> (senast hämtad 2018-05-23)

Sjoberg, Laura, *Gender, war and conflict*, Polity press, Cambridge

Säkerhetspolitik.se, "Afghanistan"
<http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Afghanistan/Fordjupning/> (senast hämtad 2018-05-23)

Van Dijk, Teun A., *Society and Discourse [Elektronisk resurs] : How Social Contexts Influence Text and Talk*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009, s.1-8

Amanda Sajadi
MRSG31

<https://www.whitehouse.gov/about-the-white-house/eisenhower-executive-office-building/>
(senast hämtad 2018-05-23)